

правоохоронців, тому її не слід знецінювати та обов'язково повинні забезпечуватися необхідні умови для її проведення та розвитку. Враховуючи важливість цього аспекту професійної підготовки, можна стверджувати, що правоохоронці, які мають належну фізичну форму, можуть бути більш ефективними виконавцями своїх обов'язків та впевнено діяти в будь-яких важких ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Дідковський В. А. Фізична підготовка працівників Національної поліції України : навч. посіб. / В. А. Дідковський, В. В. Бондаренко, О. В. Кузенков. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2019. – 98 с.
2. Фізичне виховання. Плавання: навч. посіб. для студ. всіх спеціальностей / уклад.: Дакал Н. А., Хіміч І. Ю., Антонюк О. В., Парахонько В. М., Смірнов К. М., Черевичко О. Г., Зубко В. В., Качалов О. Ю., Муравський Л. В. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 216 с.
3. Бутов С. Є. Основи спеціальної фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ : навч. посіб. / за заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва та Є. М. Моїсеєва. – Київ: Нац. акад. внутр. справ України, 2003. – 338 с.

Зоряна Герасимюк

БЛОКИ 3. ДЬЕНЕША ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Дошкільна освіта є першою ланкою у неперервній системі освіти. Від старту, який буде дано дитині, помітною мірою залежатимуть якість та динаміка особистісного розвитку, життєва позиція, світогляд дорослої людини. Зважаючи на це слід організовувати такі умови, які сприятимуть особистісному становленню та творчій самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетенції.

Сьогодні діти потребують запровадження в роботу з ними нових актуальних підходів до освітнього процесу, які б сприяли розвитку логічного мислення, математичних вмінь, активного словника, пам'яті, уваги, уяви, спостережливості та інших психічних процесів. Зазначене дозволить підвищити рівень загальної розвиненості дитини та суттєво спростить адаптаційний період в початковій школі.

Математичний розвиток дитини дошкільного віку, як складова розумового, залежить не тільки від змісту навчання, але і від форм, методів та засобів подачі нового навчального матеріалу. Збагаченню змісту та методів навчання дітей дошкільного віку елементів математики сприяє використання інноваційних матеріалів, зокрема блоків Золтана Дьенеша.

Теоретичні та практичні аспекти використання методики З. Дьенеша розкривають у своїх працях Г. Володіноія, Л. Зайцева, Л. Комарова, О. Ліннік, В. Мамон, З. Михайлова, С. Никітченко, В. Новікова, В. Носова, І. Яблонська, А. Половець та ін.

Одним з найбільш ефективних посібників для ранньої логічної пропедевтики і підготовки дитячого мислення до засвоєння математики є логічні блоки, розроблені Золтаном Дьенешом – угорським психологом, педагогом, математиком, професором Шербрукського університету. У науковій і методичній літературі цей матеріал можна зустріти називається по-різному: «логічні фігури» (М. Фідлер), «логічні кубики» (Г. Копилов), «логічні блоки» (А. Столяр). Загалом, світу ці блоки відомі під назвою «блоками Дьенеша» [6].

Дослідниця О. Носова зазначає, що в кожній з вищезазначених назв підкреслюється їх направленість на розвиток логічного мислення. Дітей більшою мірою привертають логічні блоки, адже вони забезпечують виконання більш різноманітних предметних дій.

Дидактичний матеріал «блоки Дьенеша» складається із 48 об'ємних геометричних фігур, які різняться кольором, розміром (загальна величиною і товщиною) та формою. Кожна фігура у наборі характеризується чотирма ознаками: формою, кольором, розміром, товщиною. Дві однакові фігури у наборі відсутні [5].

У варіанті З. Дьенеша блоки виготовлені з деревини або пластмаси. Варто дотримуватись і розмірів блоків: діаметр великого круга – 8 см, маленького – 4 см; сторони великого прямокутника – 8 на 12 см, маленького – 6 на 4 см, сторони великого квадрата – 8 см, маленького – 4 см; сторони великого рівностороннього трикутника – 8 см, маленького – 4 см. Товсті блоки слід робити товстішими від тонких у два рази [2].

Основна мета використання дидактичного матеріалу: навчити дошкільників вирішувати логічні завдання на класифікацію за властивостями.

Комплекс ігор та вправ з блоками Дьенеша можна порівняти з «інтелектуальними сходинками». Кожну з них дитина обов'язково має подолати, бо пропустивши одну буде важко опанувати наступну. Саме тому перші завдання і вправи для дітей слід обирати прості, спрямовані на засвоєння первинних схожих («такий самий») і відмінних («інший», «не такий») уявлень про властивості фігур за формою і кольором. Робота з геометричними фігурами (кругами, квадратами, прямокутниками, трикутниками), сприяє закріпленню уявлень дітей про сенсорні еталони форми. Під час маніпуляцій дій з блоками діти засвоюють уміння виявляти спочатку одну ознаку (колір, форму, розмір, товщину), порівнювати, класифікувати і об'єднувати їх з будь-якою з них, а вже потім закріплюють уміння аналізувати, порівнювати і класифікувати предмети за декількома критеріями (кольором, 45 формою, розміром, товщиною тощо), що сприяє

розвитку логічного мислення дітей старшого дошкільного віку [2].

У роботі з логічними блоками фахівці пропонують використовувати картки, на яких умовно позначені властивості блоків (колір, форма, розмір, товщина) і їх заперечення. Використання карток сприяє розвитку вміння замінити й моделювати властивості, кодувати й декодувати інформацію. Такі здібності та вміння розвиваються під час виконання предметно-ігрових дій з блоками й картками-властивостями [6].

Логічні блоки також дозволяють ілюструвати фундаментальні операції з множинами, допомагають дошкільникам зрозуміти їх суть. Задля цього використовують ігри з блоками та обручами [4].

Перш ніж приступити до ігор і вправ, слід дати дітям можливість самостійно ознайомитися з блоками Дьенеша, використовувати їх у різних видах діяльності (конструювання, будівельні ігри). Під час таких маніпуляцій діти виявляють, що блоки мають різну форму, колір, розмір, товщину. Акцентувати увагу на терміні «блок» не слід, адже у сприйнятті дитини – це носій форми, тобто геометрична фігура. Після самостійного знайомства з блоками Дьенеша можна перейти до ігор і вправ, які провадять на заняттях та вдома. Якщо доповнити їх іншими розвиваючими іграми та ігровими завданнями, «наситити» новими ігровими діями, сюжетами, ролями тощо, то це тільки допоможе дошкільникам долати інтелектуальні труднощі [1].

Отже, за допомогою блоків Дьенеша можна сконцентрувати увагу і зацікавити навіть незібраних дітей. Вони є інструментом професійної роботи педагога та знаряддям навчально-пізнавальної діяльності дитини передшкільного віку, допомагають реалізувати принцип наочності, подавати складні абстрактні математичні поняття у доступній формі, оволодіти способами логіко-математичних операцій, необхідних для формування елементарних математичних уявлень у дітей. Блоки Дьенеша дозволяють опанувати форму, колір, величину, сприяють формуванню навичок класифікації та розв'язанню інших освітніх, виховних, розвивальних завдань.

Список використаних джерел

1. Володина Г., Румянцева И., Целищева И. Блоки Дьенеша: ознакомление дошкольников с формой предметов. *Дошкольное воспитание*. 2012. № 10. С. 36–41.
2. Ігри з логічними блоками Дьенеша – кращий інструмент для розвитку логічного мислення! URL: <https://dytpsycholog.com/2016/07/16/> (дата звернення: 05.03.2023).
3. Мамон В. Г., Яблонська І. А., Половець А. Л. Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільників за допомогою паличок Кюізенера та блоків Дьенеша. *Дошкільний навчальний заклад*. 2009. № 3. С. 21–26.

4. Піроженко Т., Машовець М., Коваленко О. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі: поради до освітньої лінії. *Дошкільне виховання*. 2012. № 9. С. 32–35.
5. Самчук Т. С. Використання блоків Дьенеша в роботі з дошкільниками. URL: <https://genezum.org/library/vykorystannya-bloktiv-denesha-v-roboti-z-doshkilnykamy> (дата звернення: 10.0.2023).
6. Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / за заг. ред. Н. П. Тарнавської, Н. Ю. Рудницької, Ю. М. Мурашевич. Житомир: ФОП «Левковець», 2015. 430 с.

Марія Гірняк

ВИКОРИСТАННЯ ЦЕГЛИНОК LEGO У КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНІЙ РОБОТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

Сучасні зміни в сфері освіти характеризуються значним посиленням уваги фахівців до проблем дітей з особливими освітніми потребами. Їх ефективне навчання потребує корегування методично-технологічних аспектів. Необхідно перейти від отримання кількості знань, умінь і навичок до формування самостійного критичного мислення, застосування набутих знань, розвитку пізнавальних інтересів і чіткого планування власних дій.

Лапін А. В. вважає, що «використання LEGO-конструювання в інклюзивному класі дає можливість зробити гру ефективним мотиваційним, розвивальним і коригувальним засобом. Проектно-технологічна діяльність засобами LEGO-конструювання – один із ефективних сучасних методів організації корекційно-розвивального навчання, що дозволяє педагогу вийти за межі традиційної класно-урочної системи» [1].

Навчатися, граючись, набагато цікавіше, ніж здобувати теоретичну інформацію про навколишній світ. Дитяча гра – це спосіб пізнання світу. У грі діти здобувають важливі компетентності, які будуть потрібні їм протягом усього життя. «Шість цеглинок» – це практичний та ефективний інструмент для впровадження ігрового та діяльнісних методів навчання в початковій школі.

Використання LEGO-конструкторів у корекційно-розвитковій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами виступає оптимальним засобом формування навичок конструктивно-ігрової та освітньої діяльності [2]. На таких уроках підвищується якість навчання, активність дітей, самостійність, мотивація, що в свою чергу сприяє підвищенню успішності.